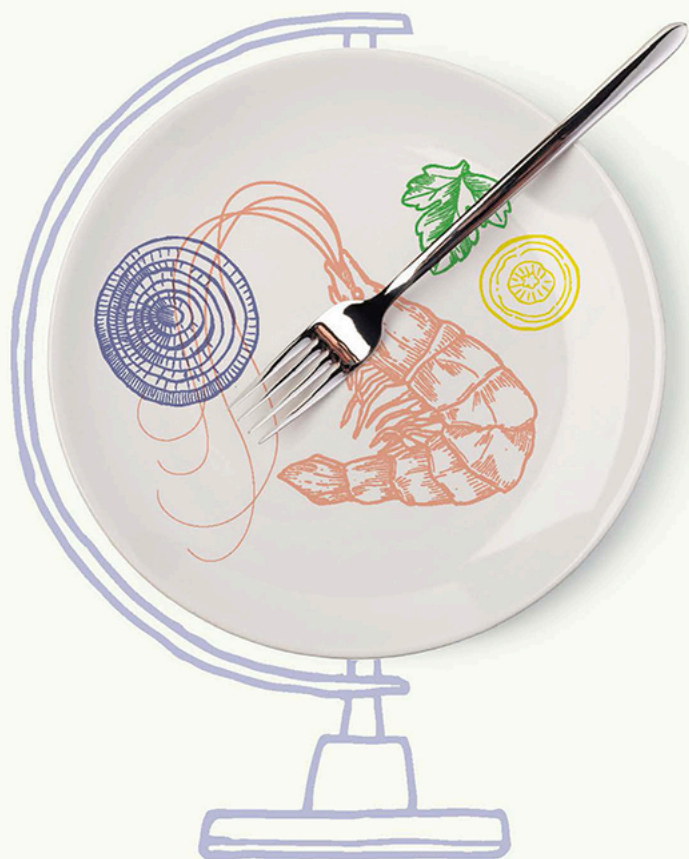

Dagmar Heřtová

Vidličkou po mapě

... ANEB GASTRONOMICKÁ ODYSEA
A JINÁ KULINÁŘSKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

ARGO

Vidličkou po mapě

Dagmar Heřtová

Vidličkou po mapě

... ANEB GASTRONOMICKÁ ODYSEA
A JINÁ KULINÁŘSKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Chtěla bych poděkovat vám všem, kteří mé gastroglosy čtete a tím mě už více než deset let motivujete k cestování, hledání chutí a pravidelnému psaní.

Velké poděkování patří mamince, která ve mně dokázala probudit sen o cestování a která věřila, že ta možnost přijde, a měla pravdu.

Tatínkovi i mamince – za rady a výuku základů vaření a cukrařiny.

Petrovi – za podporu, motivaci, rady a fotografování mých cest a výtvorů.

Konečně i mým dětem – za svěží nápady a trpělivé chování v roli průvodců po New Yorku, Los Angeles, San Francisku i Londýnu.

Velký dík patří i Miše a Zdeňkovi, kteří s velkou tolerancí dělali korektury mých textů psaných mnohdy za pochodu, u plotny a s klávesnicí na kolenou na cestách.

Ještě jedno poděkování patří nakladatelství ARGO, které mi umožnilo vydání této knihy.

Argo © 2023

Dagmar Heřtová © 2023

Photos © Petr Svoreň, 2023, a Shutterstock (337, 338 a 339)

ISBN 978-80-257-4141-2 (váz.)

ISBN 978-80-257-4278-5 (e-kniha)

Obsah

13	Vyplouváme
17	Britská odysea
19	Británie pod nadvládou Indů
25	Šílená husa a Cromwellův kůň u výčepu
31	Čaj je jenom z čaje
37	Britové jsou rození pašeráci
45	Britské Vánoce, krůta a pudink
50	Anglické „šampaňské“ včera, dnes a zítra
60	„Nepořádek“ na soukromé chlapecké škole
65	Proč je v bagelu záhadná díra
70	Ropucha v díře
74	Jak v hospodě získat Nobelovu cenu
79	Pomazánka Marmite patří do garáže...
84	K Wimbledonu tradičně patří i jahody
88	Ostře sladký citrónový zázrak
92	Ponořme se do gastronomie Titaniku
98	Buďte anglickou královnou
103	Domácí odysea
105	Když slivovice řetízkuje
109	Jablko může za vyhnání Adama a Evy z ráje
114	O bizonech a snědeném tomahawku
120	Štědrý den s trumpetou smrti
126	Na sv. Martina to husy nemají jednoduché
131	Krušné hory gastronomické a houbový eintopf
139	Broskve a meruňky jsou plné erotiky

145 Americká odysea

- 147 V L. A. jsem obědvala s Bukowskim, Chaplinem a M. Monroe
154 V Los Angeles michelinské hvězdy nesvíí
160 San Francisco gurmánské, literární a zážitkové
166 „Café“, kde vznikl filmový Kmotr
171 Osladme si život s Dolly Parton
176 Pokácená třešeň otce George Washingtona

183 Sousedská odysea

- 185 Vídeňský Sacherův dort v Salcburku
190 Záhadný císařský trhanec
196 Uzené ryby na jezeře Königssee
202 Po Mozartovi zbyla nádherná muzika a pralinky
207 Drak a krásné panny z Klagenfurtu

213 Kulturní odysea

- 215 The Beatles zmlkli po zásahu policie
220 Agent 007 nemá na nic čas
224 Klasická hudba s červeným zelím
231 Freud po sobě zanechal 14 dětí
237 Omluva Georgi Orwellovi po 70 letech

243 Východní odysea

- 245 Jsem závislá a nelituji toho
251 Boršč, skvělá polévka z Ukrajiny
256 Trochu jiná káva
261 Albánská špionáž kvůli dortu

267 Italská odysea

- 269 Kuchyně pro šlechtu i gondoliéry
274 Nejstarší oběti covidu je přes tři sta let
280 Vidět Neapol a.... Užít si ji!

- 287 Placka, která ovládla celý svět
293 Buď je miluješ, nebo nenávidíš
298 Když do vaření mluví kdekdo
303 Dolce di Amalfi

311 Francouzská, belgická a španělská odysea

- 313 Croissant je základem
318 Gastronomická Belgie je gigant
325 Francouzský „nepřítel“ za branami Anglie
331 Vaření s kuchařskou superstar Michele Rouxem Jr.
336 Stačí zajít na houby a jste milionářem
342 Býčí zápasy přímo v restauraci
348 Spálené jídlo se může stát i pochoutkou
352 Jedenácté přikázání: Užívati si budeš
- 357 Konečně doma?

Vyplouváme

Víceméně bezděky jsem při přípravě této knihy začala třídít své gastroglosy do kapitol, jejichž názvy jsou inspirované řeckou mytologií. Drze jsem sáhla po Homérově eposu *Odysea* a mým hlavním pojítkem bylo, že on putoval domů z trojské války celých deset let, plných dobrodružství a nebezpečí. Má novinářská cesta gastronomií naštěstí nebyla díky hodnějším kulinářským bohům tak divoká, ale faktem je, že stejně dlouho uveřejňuji své glosy.

Píši každou sobotu, každý týden, měsíc co měsíc, rok co rok, bez přerušení. Věnuji se vaření, gastronomii, kulinářství a své příspěvky většinou oživuji recepty, které mne zaujaly, které jsem na svých cestách potkala i o které jsem se sama zasloužila.

Byla to podobná bludná pouť, jakou zažíval Odysseus při návratu z trojské války. Při své první zastávce na ostrově Lótofágů se setkal s obyvateli, kteří se živili kořeny sladkého lotosu. Mnohokrát se mi podařilo najít takové chutě, že se mi od nich nechtělo odejít, a toužila jsem zůstat, kde tak skvostně vaří. Lotosem je pro mě určitě polévka pho, na které jsem už dobrých deset let závislá. Rozhodně toho nelituji, což popisuji v kapitole *Východní odysea*.

Stejně jako Odysseus, i já jsem na své cestě psaných gastroglos narazila na kyklopy, kteří se do mě občas pustili stejně ostře jako Polyfémos, jenž měl velice zvláštní chutě. Pochutnával si na Odysseových námořnících stejně jako někteří diskutující na mých názorech. Zbytečné debaty na sociálních sítích byly zatím naštěstí vzácné a vedené s rozhledem jednookého diskutéra, navíc zmoženého silným vínem, případně egem. To se však stává, když se se svým názorem – i když jde jenom o gastronomii – vydáme do veřejného prostoru. Já jsem alespoň nemusela utíkat jako Odysseus a jeho námořníci schovaní pod břichy velkých beranů.

Odysseus byl šťastný, že přežil útok kyklopů a lstí zachránil sebe i své námořníky. Cítil, že všichni potřebují trochu odpočinku, aby nabrali nových

sil. Jejich lodě však byly zaváty ke břehům podivného ostrova, kde přebýval král Aiolos. Byl bohem větrů a možná si lodě dofoukal ke svému ostrovu záměrně, možná to byla pouhá náhoda. Já se také při svých gastrocestách nechávám náhodou či záměrně zavát na ostrovy pohody, kterými pro mne jsou nová místa, restaurace a zařízení. Mnohdy působí, jako by byly od reálného světa odděleny hlubokým mořem. Cítím se tam bezpečně, sice nejsem chráněna měděnou hradbou, ale dobrou obsluhou a výbornými chutěmi. Obklopuje mě tam přátelství a pohostinnost, stejně jako námořníky na ostrově vládce větru. Ti před odplutím dostali darem kožený měch, který nesměli otevřít. Jsme lidé, a tím pádem jsme zvědaví. Dva z námořníků měch otevřeli, vypustili ven zlé větry v něm zavřené, a tím přivodili neskutečnou bouři. Já se bez podobné zkušenosti držím toho, že pokud je mi doporučeno v gastronomii něco nezkoušet, nepokouším se ani náhodou spustit bouři. Tak například do přípravy legendární japonské ryby fugu bych se nikdy nepustila. Alespoň tak nevyplním proroctví krále Aiola, že: „Kdo proti sobě dokáže obrátit přátelský dar, nemá v co doufat...“ Lepší jsou nepříznivé vichry v měchu nežli hosté otrávení jedovatou rybou. V životě i gastronomii se raději bez podobných darů obejdu. I když jsem jako každý z nás zvědavá.

Odyseus pokračoval ve své cestě dál, stejně jako já ve svém psaní a objevování nových chutí, při kterých na mne mnohdy čekaly podobné nástrahy jako v zemi lidožroutů Laistrygónů. Také jsem musela občas prchat z hrozných restaurací, míst a od neurvalé obsluhy a zachránit se v klidné zátoce díky vrozeným a získaným instinktům, co je a co není kulinářství.

Kouzelnici Kirké jsem naštěstí neměla tu čest potkat, ale některé kuchařské neumětelé bych nejraději proměnila v prasátka, stejně jako Kirké Odyseovy námořníky na ostrově Aiaia. Na ostrově se Odyseovi zalíbilo a zdržel se tam delší čas, stejně jako já ve Spojeném království. On nakonec odplul, ale já se často a ráda v Anglii zdržuji a stala se mi druhým domovem. Proto je pochopitelné, že kapitola *Britská odysea* je v knize nejrozsáhlejší a nejrozmanitější. Británie mě ze všech zemí inspiruje nejvíc a jsem jí za to vděčná. Odyseus měl podle Homéra s Kirké tři děti, já jsem také v Británii vychovala své tři potomky. Vida, našla jsem další krásnou paralelu.

Odyseus pokračoval v cestě domů a další zastávka ho zavedla do podsvětí. Musel proplout kolem strašných příšer a událostí, stejně jako každý z nás v nedávné covidové době. Ta si stále vybírá od gastronomie svou daň